

ДОЗВОЉЕНОСТ ЗАХТЕВА ЗА ПРЕИСПИТИВАЊЕ ПРАВНОСНАЖНОГ РЕШЕЊА УПРАВНОГ СУДА О ОДБАЦИВАЊУ ТУЖБЕ КАО НЕДОЗВОЉЕНЕ

Против правноснажног решења Управног суда о одбацивању тужбе као недозвољене због тога што акт који се тужбом оспорава не представља акт о чијој се законитости одлучује у управном спору и против решења већа о одбијању приговора против тог решења судије појединца, дозвољено је подношење захтева за преиспитивање судске одлуке, ако подносилац захтева пре подношења тужбе није имао право на жалбу или друго редовно правно средство.

Из образложења:

"Одредбама Закона о управним споровима прописано је: да управни спор решава Управни суд (члан 8. став 1); да у поступку по захтеву за преиспитивање судске одлуке против одлуке Управног суда одлучује Врховни касациони суд (члан 9. став 1); да се управни спор покреће тужбом (члан 17); да ће судија појединац решењем одбацивати тужбу и ако утврди да акт који се тужбом оспорава не представља акт о чијој законитости се одлучује у управном спору (члан 26. став 1. тачка 2); ако судија појединац пропусти да одбаци тужбу из става 1. овог члана то ће учинити веће суда (члан 26. став 2); да против решења судије појединца којим се одбацује тужба по чл. 25. и 26. овог закона, подносилац тужбе има право на приговор у року од осам дана од достављања решења (члан 27. став 1); да о приговору из става 1. овог члана одлучује посебно веће суда састављено од троје судија, после одржане усмене јавне расправе, ако је подносилац приговора захтевао одржавање расправе (став 2); да посебно веће суда из става 2. овог члана о приговору одлучује решењем (став 3); да ако веће из става 2. овог члана одбије приговор, решење о одбацивању тужбе постаје правноснажно (став 4); да се пресудом тужба уважава или одбија као неоснована (члан 40. став 2); да против правноснажне одлуке Управног суда странка и надлежни јавни тужилац могу да поднесу Врховном касационом суду захтев за преиспитивање судске одлуке (члан 49. став 1); да захтев може да се поднесе када је то законом предвиђено, у случајевима када је суд одлучивао у спору пуне јурисдикцији и у стварима у којима је у управном поступку била искључена жалба (став 2. тач. 1), 2) и 3); да захтев може да се поднесе због повреде закона, другог прописа или општег акта или због повреде правила поступка која је могла бити од утицаја на решавање ствари (став 3); да недозвољен или неблаговремен захтев или захтев које је поднело неовлашћено лице Врховни касациони суд ће одбацивати решењем (члан 53. став 1).

Из цитираних одредаба Закона о управним споровима произлази да Управни суд о поднетој тужби у управном спору може да одлучи решењем и пресудом. Решењем се управни спор немериторно окончава без доношења одлуке о законитости акта чији се поништај тражи. Поступак немериторног одлучивања о тужби може бити окончан и у фази претходног испитивања тужбе доношењем решења којим се тужба одбацује, а против кога подносилац тужбе има право приговора о коме решењем одлучује веће суда састављено од троје судија. Ако приговор буде одбијен, решење о одбацивању тужбе постаје правноснажно. Уколико судија појединац пропусти да одбаци тужбу у неком од случајева прописаних законом, то може учинити веће пре упуштања у мериторно одлучивање. У управном спору веће одлучује о меритуму ствари пресудом којом се тужба уважава или одбија као неоснована.

Полазећи од наведеног, Врховни касациони суд налази да управни спор може бити правноснажно окончан не само доношењем пресуде којом се тужба уважава или одбија, већ и правноснажношћу решења о одбацивању тужбе. Стога се правноснажном одлуком Управног суда у смислу члана 49. став 1. Закона о управним споровима може сматрати и правноснажно решење о одбацивању тужбе због тога што акт који се тужбом оспорава не представља акт о чијој законитости се одлучује у управном спору, као и решење већа о одбијању приговора против тог решења које је донео судија појединац.

Како се дозвољеност захтева за преиспитивање судске одлуке оцењује према условима прописаним у члану 49. став 2. Закона о управним споровима, то је по налажењу Врховног касационог суда, против правноснажног решења Управног суда о одбацивању тужбе као недозвољене због тога што акт који се тужбом оспорава не представља акт о чијој законитости се одлучује у управном спору и против решења већа којим је одбијен приговор против тог решења судије појединца, дозвољено подношење захтева за преиспитивање судске одлуке ако подносилац захтева пре подношења тужбе није имао право на жалбу или друго редовно правно средство. Наведено правно становиште изражено је и у одлуци Уставног суда Уж-6036/16 од 21.02.2019. године.

У овом конкретном случају, подносилац захтева пре подношења тужбе није имао право на жалбу против тужбом оспореног закључка Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију од 21.12.2015. године. Врховни касациони суд због тога налази да је дозвољен захтев за преиспитивање судске одлуке – решења Управног суда којим је одбијен приговор против решења судије појединца којим је одбачена тужба подносиоца захтева из разлога прописаном одредбом члана 26. став 1. тачка 2) Закона о управним споровима (јер оспорени закључак не представља акт о чијој законитости се одлучује у управном спору)".

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Узп 198/2019 од 13.12.2019. године, усвојена на седници Грађанског одељења 3.7.2020. године)